

nos esse scimus de uocatione: ne tempore iudicij cum fatuis uirginibus extra ianuam remanentes, audiamus: **Nescio uos**, sed cum prudētibus intra thalamū sponſi recipiamur.

DOMINICA IN
Sexagesima. Luca VIII.

In illo tempore: Cum turba plurima cōueniret, & de ciuitatibus properarent ad Iesum, dixit per similitudinem: Exiit qui seminat, seminare semen suum. Et rel.

PRadicante domino Iesu Christo euangelij regni celestis, mul-
tæ turbæ eum sequebant, sicut diuersi corpore, ita di-
uersi mente. **Nōnulli** pro-
pter amorē, nonnulli pro-
pter inuidiā, aliquāti pro-
pter curationem, aliquāti
propter admirationē: qui-
bus dñs ita suum sermonē
temperabat, ut in una ea-
demq; parabola, unusquisq;
suam sententiā audiret, & omniū infirmitati conde-
scendēs, suis sanctis sermonibus similitudines de re-
bus uisibilibus adhibebat, ut per rem uisibilē inuisibi-
lia cognoscere discerēt. **Vnde** sicut **Matthæus** ait, Lo-
quebat Iesus cū discipulis suis in parabolis, & sine pa-
rabolis non loquebat eis. **Non tñ** (ut quidā tradunt)

ut aliquādo nō loqueretur sine parabolis, sed in illa
 prædicatione, quam **Matthæus** ibi describit, nō aliter
 quā in parabolis loquebat. Sicut em̄ quadripartito
 modo (ut diximus) eū sequebantur, ita quoq; (ut q-
 dam tradunt) quadripartito mō suum sermonē tem-
 perabat, loquēs eis in parabolis & sine parabolis, per
 similitudines & dissimilitudines. Aliquādo nāq; dñs
 in suis locutionibus aliqua aperiebat, & aliqua clau-
 debat, ut p hoc quod intelligimus nō glorie mur, sed
 potius per ea quæ nō intelligimus, donum dei existi-
 memus. Vnde cum multæ turbæ cōuenirent, & de ci-
 uitatibus pperarent ad eum, hoīs qui exiit seminare
 semen suum, similitudinē pposuit. Nam p uarietate
 terrarū, uaria corda hominum in illa turba esse insi-
 nuauit: alios, in quibus semen uerbi dei uarijs modis
 læsum periret: alios, in quibus fructum bonū per pa-
 tientiam afferret. Vbi considerandū, qd hāc similitudi-
 nem ideo p semetipsum dñs dignatus est exponere,
 ut nobis insinuaret, in alijs similitudinibus, quas nō
 exposuit, sensus allegoricos esse quarendos. Ostendit
 em̄ quid sit ager, quid semen, qd terra bona signi-
 ficet, qd petrosa, & quid spinosa. Sed unum est, quod
 nobis ad inquirendum reliquit, uidelicet satorē, quē
 nullum melius, quā ipsum dñm **Iesum Christum**
 intelligere debemus, qui hō factus, semen uerbi dei
 in cordibus hominum seminauit, iuxta quod ipse in
 alia parabola dicit: **Qui seminat bonū semen, est filius**
hominis. Vnde bene hāc similitudinem dicturus, **Matth. 13**
 iuxta alios euangelistas, de domo exiisse, mare adij-
 se, nauem ascendisse cōmemoratur, ipso situ corpo-
 ris demonstrās, quod ore promebat. Sicut enim pru-
 uens agricola post eradicationem ueprium & spina-

rum, post exculum agrum aratri uo mere, de domo egrediens, semē secum defert & in terram spargit, ut multiplicatum illud recipiat: ita dñs Iesus Christus post exculum agrum, i. cor ludæorū, per patriarcharum & prophetarum prædicationem, de domo exiit, i. mundo uisibilis apparuit: nauem ascendit, quia in ecclesia per fidem habitauit, & semen spiritale, id est, uerbū dei in cordibus auditorū seminauit: nō quod ipse non haberet unde colligeret, sed ut nos in horreum patris congregaret. Nam & hodie, cum prædicatores & doctores uerbum Christi prædicant, quasi ipse Christus semen seminat: quia nisi dñs ædificauerit ciuitatem, in uanum laborant qui ædificant eam.

Psal. 126.

Et nisi dominus cor illustrauerit auditorū, in uacū laborat sermo doctorum. Vnde Paulus suam prædicationem, & discipulorum obedientiam nihil sibi reputās, dicebat: Ego plātaui, Apollo rigauit, deus autem incrementum dedit. Sed quia non omnes uno modo eius prædicationem acceperunt, manifestat, cum subditur: Et dum seminat, aliud cecidit secus uiam, & conculcatum est, & uolucra celi comederunt illud. Solet cōtingere, ut dum hō agrum serit, uia iuxta sit, & pars quædam seminis in eam cadat: sed semen quod in uia ceciderit, duplici lege perit: aut à uiantibus conculcatur, aut à uolucris cæli rapitur. Via enim dicitur, eo quod aliquid transeuntes per eam uehant. Via enim significat cogitationū calle attritum: semen quippe uerbi dei, quod in tali corde cadit, aut à uiantibus, i. immūdis cogitationibus opprimitur, aut à uolucris cæli, i. ab immūdis spiritibus aufertur: qui dupliciter uolucres cæli nominātur, siue quod p̄ superbiā

1. Corin. 3

de caelo lapsi sint, siue per hoc quod per aerium caelū
 discurrant. Et aliud cecidit supra petra, 7 natū
aruit, quia non habebat humorem. Petra enī
 in hoc loco significat cor durū & indocile, quod uo-
 mere uerbi dei facile non scinditur: semen aut uerbi
 dei, si in tali corde ceciderit, & si germinat, tñ ad ma-
 turitatem non peruenit, quia in humore pseueran-
 tia radicem nō ligat. Hoc aut significat defectio hu-
 moris ad radicem seminis, quod iuxta aliam parabo-
 lam, defectus olei ad lampadas uirginum ornandas.
Et aliud cecidit inter spinas, 7 simul exortae
sonae, suffocauerunt illud. Spinae, uiria & pctā
 significant, de quibus primo homini dictum est: Cū
 operatus fueris terram, nō dabit fructus suos, sed spi-
 nas & tribulos germinabit tibi. Mens ergo uitijis de-
 dita, semen uerbi dei fructificare nō potest. Et ali-
ud cecidit in terrā bonā, 7 ortum fecit fructū
centuplū. Terra bona, cor est hominis bonū, non
 solum ad audiendū uerbū dei paratum, sed etiam ad
 operandū quod audit, deuotum: & ideo facit fructū
 centuplum. i. perfectum, quia centenarius numerus
 in scripturis, p perfectione ponitur: sicut de eo, qui
 omnia sua ppter deum dereliquit, dicitur: Centuplū
 accipiet, & uitam aeternā possidebit: non quod is qui
 unam uxorem reliquit, centum sit recepturus, sed
 quia talem perfectionem accipiet in praesenti, ut ea
 quae dereliquit, iterum non reperat, & in futuro uitam
 eternā possideat, talē terrā centies fructificantē signi-
 ficabat Isaac, de q legit: Seuit Isaac, & in ipso anno in-
 uenit cēuplū. Hæc dicens, clamabat. Sed qd cla Selle. 26.
met, audiamus. Qui habet aures audiēdi, au-
diat. Quoties hæc admonitiuncula in euāgelio uel

in Apocalypsi interponitur, mysticum aliquid adquirendum insinuat. Omnes enim qui in illa turba erant, aures corporis habebant: & qui cunctis aures corporis habentibus dicit, Qui habet aures audiendi, audiat, alias aures, id est, corda requirit. Est enim spiritalis auditus, cum anima feruentissimo amore uerbum dei audire desiderat, talem auditum se habere manifesta ut Iob, cum dicebat: **Auditu auris audiui te domine.** Et Iasias: **Domine deus dedit mihi aurem.** Finita autem similitudine, inter turbas clamat, ut clamandum in praedicatione doctoribus ostenderet: non tantum altitudine uocis, quantum instantia praedicationis, iuxta illud quod per Iasiam dicitur: **Clama, ne cesses.** Quia turba exalta uocem tuam, & annuncia populo meo scelera eorum, & domui Iacob peccata eorum. Et iterum: **Clama in fortitudine, qui annuncias pacem.** **Interrogabant autem eum discipuli eius, quare esset haec parabola.** Non putandum est, quod mox finita similitudine, discipuli coram turbis interrogauerint, sed (sicut ait Marcus) cum esset singularis in domo, interrogabant eum, quare esset haec parabola. **Qui bus ille ait: Uobis datum est nosse mysterium regni dei, illis autem qui foris sunt, omnia in parabolis fiunt.** Domus autem, in qua discipuli domini interrogabant, spiritaliter ecclesiam significauit, quae domus dei facta est per fidem, de qua scriptum est: **Introibo in domum tuam, adorabo ad templum sanctum tuum in timore tuo.** Illi autem audiunt mysterium dei, qui ingrediuntur tabernaculum eius. Qui ergo uult mysterium dei cognoscere, domum eius se intret, id est, fidelis factus unitate ecclesiae teneatur.

Job. 41.

Isaie. 58.

Psalms. 5.

Psalms. 67.

habitare in domo. cæterum illi qui foris sunt, id est, pagani, Iudæi, hæretici, omnem scripturâ in parabolis audiunt, quia eius mysterium capere nō possunt. Cum autem discipuli domini singulariter interrogauerunt, datur intelligi, magistrum non coram omnibus à discipulis interrogari debere, sed singulariter, ne forte si non habuerit in promptu quod respondere possit, erubescat, siue ut liceat eum quid dicat, considerare. Pulchre autē dicitur, **Vobis datum est nosse** mysterium regni dei, cæteris autem in parabolis, ut ostendar nemini de suis meritis gloriandum, sicut faciebant Pelagiani, qui dicebant hominem iustificari posse sine gratia dei: nec de sua sapientia uel uirtute præsumendum, quando apostoli mysteriū regni dei à seipsis non habuerunt, sed datum à deo acceperunt, iuxta quod unus eorum, scilicet **Iacobus**, loquitur, dicens: **Omne datum optimum, & omne donum perfectum, desursum est, descendens à patre luminū, apud quem non est trāsmutatio, neque uicissitudinis obumbratio.** Et sicut ipse dominus ait: **Sine me nihil potestis facere.** Vnde glorificat patrem, dicens: **Confiteor tibi pater, dñe cæli & terræ, quia abscondisti hæc à sapientibus & prudentibus, & reuelasti ea paruulis.** Ita pater, quoniā sic placitum fuit ante te. In eo uero quod subditur, **Ut uidentes non uideant, & audientes nō intelligant,** specialiter Iudæos percutit. **U**identes enim quondam erant & audientes, quā dei uoluntatem cognoscentes, opere complebant. Vnde & prophætæ eorum **Videntes** appellabantur, quia uidebant ea quæ cæteri uidere non poterant, gentes autē non uidentes, & non audientes erāt, quia domino non cognoscebant: sed domino ueniente in mundo,

Iacobi. r.

**Johan. r.
Matth. ii.**

Isaie. 6

uidentes & audientes, ppter superbiam cœci & surdi facti sunt, qñ in eum credere noluerunt, impleta pphetia Usaia q̄ dicit: **Excæca** cor populi huius, & aures eius aggraua, & oculos eius claude: ne forte uideant oculis, & auribus audiant, & corde intelligant, & cõuertantur, & sanẽ eos: non uidentes & nõ audientes credendo illuminati sunt, iuxta illud qđ dñs in euangelio dicit: **In iudiciũ** ego in mundum hũc ueni, ut qui non uident, uideant: & qui uident, cœci fiant.

Matth. 4

Exponens aut̄ dñs parabola, adiũxit: [**Est aut̄** hec parabola: Semen est uerbum dei. **Qui aut̄** secus uia, hi sunt qui audiunt, deinde uenit diabolus &c.] **Pulchre** semini uerbum dei cõparatur, qui sicut semen, quod in in terra feritur, paruum uidetur, postea crescẽs multiplicatur: ita uerbũ dei, cum in cordibus auditorũ seminatur, paruum uidetur, sed cũ auditores in bonis operibus creuerint, tunc pariter cũ ipsis uerbũ dei magnũ fructũ in uirtutib⁹ pfert. **Et** sicut ex multiplicato semine pascitur corpus, ita uerbo dei pascit̄ anima, dño dicente: **Non** in solo pane uiuit hõ, sed in omni uerbo quod p̄cedit de ore dei. **Et** quẽadmodum, cum multiplicatum semen congregat in horreum agricola, gaudet: ita cum hõ ad maturitatẽ p̄seuerantiã peruenerit, dignus efficitur ut in horreũ dei congregetur, ubi non esuriat, neque sitiãt, neque percuniat eũ æstus aut sol, sed semper gaudeat, semperq̄ lætetur. **Quasi** eñ tempore sationis paruũ semen aspiciebat **Psalmistã**, cũ dicebat: **Euntes** ibant et fiebant, mittentes semina sua. **Quasi** uero idẽ semen multiplicatũ conspexerat, cũ aiebat: **Venientes** autẽ ueniẽt in exultatione, portãtes manipulos suos. **Sic** ergo semen in spe fructus feritur, ita & uerbũ dñi

Psalmt. 125

propter solā mercedē uitæ æternæ docendū est. In se-
mine q̄ppe aliud est tēpus sationis, aliud messionis:
quia in hac uita seminandū est, q̄d in futuro recipia-
tur, q̄n, sicut ait **Apostolus**: **Quęcūq; seminauerit hō,**
hæc & metet: q̄m qui seminat in carne, de carne &
metet corruptionē: qui autē seminat in spū, de spiritu
metet uitā æternā. **Hoc autē semen Apostolus** in cor-
dibus discipulorū esse gaudebat, dicens: **Gratias ago**
deo meo semper, p̄ omnibus uobis in gratia dei, quę
data est uobis in **Christo Iesu**: q̄a in omnibus diuites
facti estis in illo, in om̄i uerbo, & in om̄i sciētia, ita ut
nihil uobis desit in ulla gratia. **Qui autē secus uia,**
bi sunt qui audiunt, deinde uenit diabolus, &
collit uerbum de corde eorū, ne credēs sal-
uifiant. De hoc semine **Marcus** ita scribit: [**Hi autē**
sunt q̄ circa uia, ubi seminatur uerbū, & cum audie-
runt, cōfestim uenit sathanas, & aufert uerbū quod se-
minatum est in cordibus eorū.] **Matthæus** uero ita:
[**Omnis q̄ audit uerbum regni, & non intelligit, ue-**
nit malus & rapit quod seminatū est in corde eius.]
In q̄bus uerbis dñicæ expositionis hoc cognoscimus,
quia uiantes, malas & immūdas cogitationes signifi-
cant. Sunt em̄ nonnulli, qui uerbum dei audiunt, sed
dum immunda desideria in cordibus suis cōmorari
permittunt, semen uerbi dei spiritālē fructum p̄fer-
re nō potest: dumq; in eorū cordibus immundā cogi-
tationē immundior sequit̄ operatio, quasi à uianti-
bus uerbū dei cōculcatur, ne fructificari possit, quali-
bus per p̄phetam in specie **Iudæ** dicit: **Et posuisti ut**
terra corpus tuū, & quasi uia transeuntibus. **Et iterū:**
Hi dixerunt animæ tuæ, incuruare ut transeamus: &
q̄ mercedes cōgregat, misit eas in sacculū pertusum.

Salat. 6.

1. Corin. 1.

Isaie. 57.

Sicut em̄ sacculus pertusus frustra à superiore parte mercedes colligit, q̄s inferius fundit: ita frustra uerbum dei audit, qui illud in uentrem memorię nō retinet.

Leutt. 11. Vnde bene in lege om̄e animal quod nō ruminat, immundū reputatur: quia illi à sacrificio dei sunt alieni, à quorū memoria diabolus uerbum uitę tollit, ne credentes salui fiant. Et q̄a diabolus uarijs modis homines ne uerbum dei retineant, illudit, uarijs etiā nominibus ab euangelistis censerur. Ab isto qui hoc euangeliū scripsit, diabolus qui latro siue criminator, uel deorsum fluens, hebraice **Belial**, quod interpretatur absq; iugo, dicitur: à Marco **satanas**. i. contrarius: & à **Matthæo** malus appellatur, mille nocendi habet artes. Idem aut̄ qui à **Luca** diabolus, à **Marco** **satanas**, & à **Matthæo** malus appellatur, deorsum fluere facit quos decipit, & contrarius est animabus fidelium, & ad perpetuū malum quos deceperit pertrahit. tot em̄ habet uocabula, q̄t nocēdi ingenia, de quo per beatum Petrū apostolum dī: **Sobrijs**

1. Petri. 5.

estote & uigilate, q̄a aduersarius uester diabolus tanquam leo rugiens circuit, quærens quē deuoret, cui resistite fortes in fide, scientes eandem passionem ei, quæ in mundo est, uestre fraternitati fieri. **Nam quod supra petrā, hi sunt, qui cum audierint, cum gaudio suscipiunt uerbum, & hiradices non habent, quia ad tempus credunt, & in tempore tentationis recedunt.** Sic domino exponente cognoscimus, sunt nonnulli, qui cum uerbum dei predicari audiunt, totis uotis se seruaturos q̄d audiunt, pmittūt: sed ubi locus peccādi aduenerit, subito, q̄d prius, pmiserant, obliuiscuntur. **Verbi gratia, cū audiunt aliqui dñm dicentem, Væ uobis diuitibus, qui**

Luc. 6.

haberis uestram consolationem: et, **Difficile**, qui pe-
 cunias habent, intrabunt in regnum celorum, auari-
 tiam deestatur: sed ubi hora compunctionis trans-
 ierit, non solū pprias diuitias immoderate retinent,
 sed etiam alienas res concupiscunt uel rapiunt. **Simi-**
 liter aliq̄, dum audiunt **Apostolum** dicētem, **Adulte-** *r. Cor. 6.*
 ri regnum dei non possidebunt, carnis immunditiā
 detestantur, adeo ut & lachrymis plerunq̄ compun-
 gantur: sed ubi carnis pulchritudo eorum oculis ap-
 paruerit, obliuiscuntur quod prius p̄ miserant, & sic
 faciles ad peccatum redeunt, quasi prius contra pec-
 catum nihil delibera-um haberent. **De quibus p̄ Sa-** *Prou. 26.*
lomonem dicitur: **Sicut canis reuertitur ad uomitū**
suum, sic stultus ad stultitiam suā, at contra, dē ipse
nos admonet: Omni tēpore sint uestimenta tua can- *Eccēs. 9.*
didā, & oleum de capite tuo nō deficiet. Hinc de san-
cta muliere dictū est: Et uultus illius non est ampli- *r. Reg. 1.*
us in diuersa mutatus. i. qualis fuerat tēpore oratio-
nis, talem se omni tempore uitæ suæ monstrauit. Ta-
les ergo cum uerbum dei audiūt, quasi germinare in
eis uidetur, sed ad maturitatē non puenit, quia con-
tra æstum tentationis non pugnant. Vnde bñ, iuxta *Matth. 13.*
Matthæū euangelistam, orto sole aruerūt. i. orta ten-
tatione defecerunt. Sol enim in scripturis, cum in bo-
no ponitur, dñm Iesum significat, sicut scriptum est:
Vobis qui timetis deum, oriatur sol iustitiæ. cū uero *Wala. 4.*
in malo, æstum tentationis, sicut de reprobis dicitur:
Et à sole æstuari sunt. Alios em̄ prosperitas inflat, ali-
os aduersitas frangit, ne acceptū semen ad maturita-
tem perducant. Contra utraq̄ dāna **Apostolus semē**
quod audierat obseruare studebat, cum aiebat: Per ar- *2. Corin. 6.*
ma iustitiæ à dextris & à sinistris, p̄ gloriā & ignobili

tatem, per infamiam & bonam famam, ut seductores & ueraces, sicut qui ignoti & cogniti &c. Omnes enim aequaliter diligebat. Hos enim omnes in suo opere significauit Balaam ille diuinus, qui cum castris Is-

Dume. 23. raelitarum cerneret, dicebat: **Moriatur anima mea morte iustorum, & fiant nouissima mea horum similia: sed postea astu auaritia tactus, in eorum morte consilium dedit, quibus se ad mortem fieri similem oporuit. Quod autem in spinis cecidit, hi sunt, qui audierunt, et a sollicitudinibus et voluptatibus uitae euntes suffocantur, et non referunt fructum.** Mirum ualde uideretur, si qui pia per spinas diuitias interpretari uoluisset, nisi hoc suis uerbis dominus exposuisset, maxime cum spinæ pungat, diuitiæ mulceant: tamen si cum consideratione attendimus, diuitiæ spinæ sunt: quia sicut spinæ suis punctationibus corpus laniant & cruentat, turpe ac foedum in oculis hominum reddunt, sic amor diuitiarum animam miseram & infelicem coram oculis dei facit: & sicut spinæ intractabiles sunt, & uix absque læsione tractari possunt, ita auari & cupidi, quia amore diuitiarum tenentur, non solum extraneis, sed etiam proprijs asperi, amari, & intractabiles sunt, iuxta illud quod per

Salomonem dicitur: Bene facit animæ suæ uir miserum cors, auarus autem etiam propinquos abijcit. Vnde bene iuxta alium euangelistam, scilicet Martham, non solum diuitias, sed etiam fallaces diuitias dñs appellat, dicēs: Fallacia diuitiarum suffocantur, & non referunt fructum. Fallaces enim sunt, quia diu nobiscum permanere non possunt. Aut enim nos eas deserentes expendimus, aut ipsæ nos manentes reijciunt. Vnde per apostolum Paulum Timotheo præcipitur: Præcipe

Prover. 11

Matth. 13

1. Tim. 6.

diuitibus huius seculi non sublime sapere, nec sperare in incerto diuitiarum suarum, sed in deo uiuo, qui praestat nobis omnia abunde ad fruendum, bene agere, diuites fieri in operibus bonis & ceteris. Siue certe fallaces sunt, quia mentis inopia non extinguunt, sed quanto magis acquisitae fuerint, tanto magis in acquisitione animi possessoris accendunt, Salomone testante, qui ait: **Auarus non implebitur pecunijs, nec anima illius saturabit bonis.** Solae autem uerget diuitiae sunt, quae hic nos in fide diuites faciunt, & postmodum haeredes regni caelorum constituunt. has querere, has amare dominum monebat, cum dicebat: **Thesaurizate uobis thesauros in caelo, ubi nec erugo nec tinea demolitur, & ubi fures non effodiunt nec furantur.** Vbi enim thesaurus tuus, ibi & cor tuum. Si enim uere diuites esse cupitis, ueras diuitias amate: si culmen ueri honoris queritis, ad illam caelestem patriam quantocyus properate. **Ceterae istae diuitiae sunt fallaces, quae sine peccato aut uix aut nullo modo acquiri possunt, iuxta illud quod ait Apostolus: Nati qui uolunt diuites fieri, incidunt in tentationem & in laqueum diaboli, & desideria multa & inutilia, quae mergunt hominem in interitum & perditionem.** Vnde timendum est diuitibus ualde, quod dominus terribiliter clamat, dicens: **Vae uobis diuitibus, qui habetis uestram consolationem.** Et iterum: **Difficile, qui pecunias habent, in regnum caelorum intrabunt.** Et iterum: **Facilius est camelum per foramen acus transire, quam diuitem intrare in regnum caelorum.** Hinc & Iacobus apostolus: **Agite nunc diuites, plorate ululantes in miserijs, quae superuenient uobis.** Diuitiae uestrae putrefactae sunt, uestimenta uestra a tineis comesta sunt, aurum & argentum uestrum eruginauit, & erugo eorum uo-

Eccles. 5.

Matth. 6.

1. Tim. 6.

Aue. 6.

Luc. 13.

2. Par. 10.

Jacobi. 5.

bis in testimonium erit, & māducabunt carnes uestrae
 sicut ignis. Et Isaias: **V**a qui cōiungitis domū ad do-
 minum, & agrū ad agrum copulatis usq; ad terminū lo-
 ci. **N**otandum autē, quia duo sunt quae diuitias cōiun-
 gunt, sollicitudines & uoluptates. **Q**uia em̄ cum uolu-
 ptate sollicitudo non cōuenit, sciendū est, quia alio tē-
 pore amor diuitiarū per sollicitudinē mentem stimu-
 lat, alio uero in uoluptate relaxat. **I**n acquirēdo quippe
 & sollicitudinē habet, ne ipsas perdat, uelut nego-
 ciatōres de regno ad regnū diuersis tēporibus discer-
 rentes, ut eas acquirere possint, intantiū, ut si quis eis
 ipsas auferre uoluerit, arma contra eum erigant. **U**olup-
 tatem uero habet in possidendo, quia illis diuitijs
 satiatus animus eorū, tā in luxuria, quā in alijs re-
 bus iniquis & uoluptarijs erigitur. **Q**uisquis ergo ta-
 le cor habet, uerbū dei in eo fructificare nō ualet: quae
 sicut densitas spinarum rorē celi & calorem solis ad
 radicem seminis puenire non paritur, ita amor diui-
 tiarū spiritalē pinguedinem in mēte accedere nō per-
 mittit. **E**t ideo si in praedicto semine uolumus fructi-
 ficari, appetitū diuitiarū mortificare debemus. **Q**uia
 sicut **A**postolus dicit, **N**emo militās deo, implicat se
 negocijs secularibus. **S**ed his de tribus terrae generib;
 dētis, qd de bona terra dominus pferat, audiamus.
Quod autem in bonam terram, hi sunt, qui in
 corde bono & optimo audientes, uerbum retinet, &
 fructum afferunt in patientia.] Bona ergo terra, bo-
 num est cor hoīs: bona quippe terra tribus terrae ge-
 neribus contrarium facit: & bona terra, bonum fru-
 ctum facit, quomodo bonus homo de bono thesau-
 ro cordis sui profert bonum. **S**ed quia non omnes si-
 deles aequaliter fructificant, nec om̄ibus aequalis da-

Matth. 5.

2. Tim. 2.

Matth. 12.

tur gratia, recte dicitur: **Hi** sunt qui in corde bono &
 optimo audiētes uerbum, retinēt illud. **Maius** est em̄
 optimū esse, quā bonū: quia om̄es in ecclesia pe-
 ne uerbū audiunt, sed nō om̄es æqualiter ꝑficiūt: sed
 alius plus ꝑficit, alius minus. **Qui** em̄ temporalem
 substantiā bene disponit, bonū fructū facit: qui uero
 om̄ia temporalia pro amore perfectionis reliquerit,
 optimū fructū facit. **Siue** certe bonū fructū facit, q̄ ꝑ
 amore filiorū legitimo uiritur coniugio: qui uero cō-
 tinentiam uel uirginitatem dño uouit, optimū fru-
 ctum facit. **Vnde** bene **Matthæus** euangelista, ut in-
 ter ipsos iustos differentiā ostēderet, de iactato in
 bona terra semine dicit: [**Et** ortum fecit fructū, ali-
 ud tricesimū, aliud sexagesimū, aliud centesimum.]
Et **Marcus**: [**A**fferbat unum tricesimū, & unum se-
 xagesimū, & unum centesimū.] **In** tribus ergo frugū
 generibus, tres ordines in ecclesia ostendit, coniuga-
 torum, continentū & uirginum. **Tricesimus** em̄ fru-
 ctus ad coniugatos pertinet, qui castum inter se amo-
 rem seruantes, sobrie, iuste et pie uiuunt, quod ab ipsa
 digitorum iunctione sub quadam figura demonstrat-
 tur, quemadmodum in trigenario numero digito di-
 gitus iunctus, castam cōiunctionem inter uirū & uxo-
 rem significat, de qua scriptū est: **Et** erunt duo in car-
 ne una. **Sexagesimum** uero fructum uiduæ & continen-
 tes proferunt, dum uoluptatem carnis experti,
 longiorem tribulationem sustinent, quod etiam in
 ipsa digitorum computatione ostenditur, quemad-
 modum in sexagesimo numero digitus a digito pre-
 mitur, eorum tribulationem, quam experti sunt, de-
 monstrans, sicut ait **Apostolus**: **Tribulationē** carnis
 habebunt huiuscemodi. **Centesimum** uero fructum

Scene.

i. Cor. 7.

uirgines proferunt, dū carnis incorruptionē dño p-
mittunt, tanto magis præmium percepturi, quanto
huberiorē & grauiorem deo fructū proferunt: cuius
perfectio in ipsa digitorum cōputatione demonstrat-
ur, quemadmodū centenarius numerus de læua trās-
it in dextram: & circulum exprimens, fit in modū co-
ronæ, illam immarcescibilem coronam uirginis ostē-
dens, quam per prophetam dominus pollicetur, di-

Isaie. 56. cās: **Hæc** dicit dominus eunuchis, q̄ custodierint præ-
cepta mea, & elegerint quæ uolui, dabo eis in domo
mea & in muris meis locum. **Locum** nominatū dabo
eis & nomen sempiternū, quod non peribit. **Qui**

Apoca. 14 etiam, si pollutionem non solum mente, sed etiā cor-
pore fugerint, audiant quod Iohannes ait in **Apoca-
lypsi**: **Hi** sunt, qui cum mulieribus non sunt coinqu-
nati, uirgines enim sunt. **Vel** certe tricesimum fructū
proferunt, qui fidem sanctæ trinitatis confitentur. Sed
quia fides sine operibus mortua est, tricesimum aditū
gunt sexagesimo, cū in cōfessione fidei bona opa ad-
dūt. **Quia** em̄ sex sunt dies in quibus licet opari, per se-
xagenariū fructum bona opera figurantur. Sed quia
qui recte credit & bene uiuit, futuram mercedem ex-
pectat, centesimum tricesimum proferunt, quæ admo-
dum gloriā æternā percipiunt. Sed quoniam in omni
opere bono patientia necessaria est, recte subditur,
[& fructum afferunt in patientia.] **Bona** igitur ter-
ra fructū per patientiam profert, quia nulla sunt bo-
na quæ agimus, si pessimorū mala æquanimiter non
toleramus. **Patientia** em̄ uera est, q̄ nullo furore uin-
citur, nulla tribulatione separatur, nulla persecutiōe
turbatur: quæ non solum in diuinis flagellis necessa-
ria est, sed etiā ad proximorū persecutionē, ut in omni

bus animus perseverantis fructū afferat in patientias
quia bonus nō fuit, q̄ malos tolerare recusavit. **Hec**
virtus qualis sit, etiam dominus alibi manifestat, cū
dicit: In patientia uestra possidebitis animas uestras.
Et iterum: Beati pacifici, quoniam filij dei uocabun-
tur. Et alibi: **Habete sal in uobis, & pacem habete in-**
ter uos. Vnde **Paulus exemplum magistri secutus, di-**
scipulis praecepit, dicens: Pacem sequimini.

Matth. 5.
Marci. 9.
Hebr. 12.

DOMINICA IN
Quinquagesima. Lucae XVIII.

In illo tempore: Assumpsit Iesus duo
decim discipulos suos, & ait illis: Ecce a-
scendimus Hierosolymam, & consumma-
buntur omnia quae scripta sunt per prophe-
tas de filio hominis. Et reli.

Superior textus euan-
gelicæ lectiōis retulit,
quomodo dñs tem-
porales diuitias fugiendas
& spontaneam paupertatē
esse amandam docuerit, di-
cens: **Quia difficile qui pe-**
cenias habēt, intrabunt in
regnum cælorum. Facilius est
enim, camelū per foramen
acus transire, quā diuitē
intrare in regnū dei. Et di-
xerūt qui audiebāt: Quis
potest saluus fieri? Ait illis:

Luc. 18.